

Kỹ thuật trồng đậu Hà Lan

1. Kỹ thuật trồng trọt

Thời vụ gieo trồng:

Vùng đồng bằng có thể gieo đậu Hà Lan vào các thời vụ sau: Vụ sớm gieo vào trung tuần tháng 9 đến cuối tháng 9, thời vụ chính gieo vào 10 - 15 tháng 10, thời vụ muộn gieo vào cuối tháng 10 đến 5 - 10/11

Luân canh tăng vụ:

Đậu Hà Lan yêu cầu luân canh triệt để với cây trồng khác họ, tốt nhất nên luân canh với cây trồng nước (lúa nước). Bố trí công thức luân canh hợp lý còn có thể sử dụng đất đai một cách hiệu quả, tăng thu nhập trên đơn vị diện tích. Tùy theo tập quán canh tác của địa phương có thể thiết kế nhiều công thức luân canh luân phiên nhiều loại cây trồng hàng năm với đậu Hà Lan.

Đất và phân bón:

- Đất gieo trồng đậu Hà Lan cần phải sạch cỏ dại, nhỏ, tơi xốp, tơi tiêu tốt.
- Mặt luống bằng phẳng rộng 1 - 1,1 m, chiều cao tùy theo mùa vụ gieo trồng. Ở những vùng khi gieo sớm gặp mưa cần làm luống cao, chiều cao luống 25 - 30 cm, chính vụ chiều cao luống 20 - 25 cm. Rãnh luống rộng 25 - 30 cm.

Phân bón cho 1 ha gieo trồng như sau:

☐ 5 - 20 tấn phân chuồng hoai mục

☐ 90 - 100 kg N

☐ 60 - 90 kg P₂O₅

☐ 100 - 120 kg K₂O

Phương pháp bón:

Toàn bộ phân chuồng, phân lân, 1/3 tổng lượng kali bón lót vào rãnh trộn đều với đất ở độ sâu 15 - 20 cm. Khi gieo vào mùa khô có thể bón lót khoảng 1/4 tổng lượng đạm. Có thể dùng các chế phẩm phân bón để thay thế N, P, K đơn.

Khi bón phân lân cần chú ý đến mục đích sử dụng. Nếu trồng đậu Hà Lan để sử dụng quả non thì bón lượng lân vừa phải, nếu sản xuất hạt giống hoặc trồng để sử dụng hạt khô thì cần tăng cường bón lân.

Mật độ khoảng cách:

Xác định mật độ khoảng cách cần dựa vào đặc trưng, đặc tính của giống, mật khác còn căn cứ vào dinh dưỡng trong đất và mùa vụ trồng. Những giống cao cây, phân cành mạnh cần gieo trồng thưa hơn giống lùn hoặc bán leo.

Khoảng cách hàng 60 - 65 cm, khoảng cách cây 18 - 20 cm (một hạt). Mật độ khoảng 8 vạn đến 8,5 vạn cây 1 ha.

Độ sâu lấp hạt:

Nhìn chung hạt đậu Hà Lan nhỏ hơn hạt đậu cô ve, cô bơ. Vì vậy cần chú ý khi gieo không nên phủ đất lên hạt quá dày, sẽ cản trở sự nảy mầm và quá trình mọc của hạt. Tùy theo hạt to nhỏ, tính chất đất đai mà lớp đất phủ lên hạt dày từ 3 - 3,5 cm.

2. Chăm sóc sau gieo

☐ Xới vun:

Sau khi cây mọc từ 10 - 15 ngày cần tiến hành xới phá váng làm cho đất tơi xốp, thông thoáng, tạo điều kiện cho hệ rễ phát triển tốt.

Sau khi xới lần thứ nhất 10 - 15 ngày, thì xới nhẹ, nông, hẹp xung quanh gốc, nạo vét đất ở rãnh vun vào gốc cây.

☐ Tưới nước:

Sau khi gieo hạt đến khi cây mọc lên khỏi mặt đất, nếu đất thiếu ẩm cần cung cấp nước cho hạt nảy mầm.

Khi cây trưởng thành cần bảo đảm độ ẩm đất 70 - 80%, thời kỳ ra hoa, quả phải cung cấp đầy đủ nước cho cây, thiếu nước ở thời kỳ này sẽ làm giảm năng suất. Thời kỳ đầu, sau khi gieo hạt dùng thùng hoặc ống dẫn nước có gương sen tưới đều trên mặt đất. Khi cây mọc lên khỏi mặt đất có thể sử dụng phương pháp tưới rãnh, dùng gầu, máy bơm nước, đưa vào rãnh ngập 1/2 so với độ cao luống. Khi nước thấm đều trên đồng ruộng thì tháo cạn.

- Bón thúc:

Trong quá trình sinh trưởng cần cung cấp loại phân bón dễ tiêu để cây dễ dàng hấp thu chất dinh dưỡng. Số lần bón thúc từ 2 - 3 lần tùy theo tình hình sinh trưởng của cây. Bón thúc lần thứ nhất sau khi cây mọc khoảng 15 ngày, lần thứ 2 sau khi mọc 25 - 30 ngày, lần thứ 3 khi cây ra hoa rộ và quả non. Phương pháp bón có thể bón ở thể dung dịch hoặc bón dưới dạng khô, viên. Có thể chia đều lượng phân đạm cho số lần bón thúc, cũng có thể ở thời kỳ đầu khối lượng phân bón ít hơn một chút so với những thời kỳ sau. Nên hòa tan phân đạm (vô cơ) trong nước với nồng độ 1 - 2% để tưới vào gốc. Có thể bón phân ở dạng khô, dùng dầm (xén), que đào hốc sâu 5 - 7 cm giữa 2 cây, sau đó bón phân đạm rồi lấp đất. Sau khi bón phân cần tưới nước kịp thời để hoà tan phân bón, thiếu nước sẽ dẫn đến tình trạng nồng độ dung dịch trong đất cao làm ảnh hưởng tới sự phát triển của rễ. Mỗi héc ta chỉ nên bón 2 - 3 g phân đạm.

- Làm dàn:

Đối với những giống đậu leo bò, cây cao, nhất thiết phải làm dàn. Không làm dàn năng suất sẽ bị giảm nghiêm trọng.

Khi cây bắt đầu xuất hiện tua cuốn cần kịp thời làm dàn để tạo điều kiện cho cây sinh trưởng và bò leo hướng lên đỉnh dàn (nóc dàn). Làm dàn muộn, tua cuốn phát triển mạnh sẽ ảnh hưởng không tốt đến khả năng quang hợp của bộ lá do thân lá che khuất lẫn nhau, làm giảm khả năng tiếp xúc của cây đối với ánh sáng mặt trời, giảm độ thông thoáng,... Do đó dẫn đến năng suất thấp. Làm dàn cho đậu Hà Lan tương tự như đậu cô ve, dàn theo kiểu chữ A. Chiều dài cọc dàn từ 1,5 - 2m, dùng nguyên liệu sẵn có của địa phương như cây que, trúc, nứa tếp già, đien thanh, cây đay giống, hoặc cọc dàn, dây buộc được làm từ chất dẻo,...

3. Phòng trừ sâu bệnh hại

Áp dụng triệt để các biện pháp trong phòng trừ dịch hại tổng hợp (IPM), chú trọng chọn giống chống chịu sâu bệnh hại, luân canh, luân phiên triệt để, bón phân cân đối, tía bỏ lá già, vệ sinh đồng ruộng,...

Đậu Hà Lan thường gặp những sâu bệnh hại sau:

- Bệnh lở cổ rễ:

Bệnh hại phổ biến trên cây đậu rau ở các vùng trồng đậu Hà Lan. Triệu chứng bệnh là các bộ phận rễ, cổ rễ và phần gốc của thân gần sát mặt đất bị thâm đen, sau đó vết bệnh thối mục làm cho cây héo chết và đổ gục. Bệnh phát triển trong điều kiện nhiệt độ 18 - 25°C, độ ẩm không khí và độ ẩm đất cao, mưa nhiều, không tưới nước kịp thời, trồng đậu trên đất trũng,...

Sau khi mưa cần xới xáo cho đất tơi xốp, thông thoáng. Trước khi gieo chú ý bón vôi, 1 ha bón 1,5 - 2 tấn vôi, tăng cường bón lân và kali.

- Bệnh vi rut:

Đậu Hà Lan bị nhiều loài virus xâm hại, ảnh hưởng đến năng suất và chất lượng như: virus vàng ngọn, virus CMV,... Rệp là vector truyền bệnh. Biện pháp chủ yếu là chọn giống chống chịu bệnh hại, vệ sinh đồng ruộng, diệt trừ rệp bằng thuốc hoá học bảo vệ thực vật như thuốc thảo mộc, Trebon 10EC, Sherpa 25EC,...

- Sâu hại:

Sâu hại trên cây đậu Hà Lan chủ yếu là rệp, sâu đục quả,... Thực hiện luân canh, luân phiên triệt để, bón phân cân đối, khi sâu hại chưa phát triển thành dịch hại, có thể bắt

bằng tay,... là những biện pháp hữu hiệu phòng trừ sâu hại. Khi sâu hại phát triển mạnh dùng thuốc thảo mộc để phòng trừ. Đối với sâu đục quả có thể dùng Sumicidin 10EC hoặc Sherpa 25EC.